

La bassa de les oques
 Autor: **Jordi Vintró**
 Editorial: **Labreu**
Barcelona, 2010
 Pàgines: **440**
 Preu: **25 euros**

El poeta Jordi Vintró, amb un llibre anterior seu a les mans, ha publicat fa poc 'La bassa de les oques', en què acompanya els poemes de dibuixos seus

LLUÍS SERRAT

Assaig

L'autor que no va poder ser-ho

Pere Antoni Pons

Tot va començar amb un article de Javier Cercas al dominical d'*El País*. Es titulava *Un silenci de Josep Pla*, i l'autor de *Soldados de Salamina* hi parlava d'un tal Joan Granés, nascut el 1905 i mort de grip el 1928. Cercas es preguntava per què Granés, escriptor, palafrugellenc i amic o almenys conegut de l'autor d'*El quadern gris*, no era esmentat ni un sol cop en la popular obra planiana.

L'olfacte sempre despert de l'editor Quim Torra el va portar a interessar-se per l'assumpte. Es va posar en contacte amb Xavier Xargay, l'estudiós que havia posat Cercas sobre la pista de Granés, i va assabentar-se de l'existència d'una mena de dietari, *El mirall inhumà*, que Granés va escriure entre el juliol i l'octubre de 1925. Aquest dietari és el llibre que avui comentem.

El volum, pulcríssim, acompanyat per prop de mitja dotzena de fotografies, va encapçalat per l'article de Cercas traduït al català i per una interessant introducció de Xargay. A més, es completa amb uns fulls solts trobats dins el quadern del dietari i amb una agenda –l'esquema d'un programa de vida integral– elaborada per Granés, que fa pensar en el famós "schedule for the day" de Benjamin Franklin.

Atès un llibre d'aquesta naturalesa, fet per un aprenent d'escriptor que per culpa d'una mort prematura mai no va poder demostrar la seva vàlua, cal fer-se la pregunta següent: més enllà de la curiositat històrica de descobrir una veu inèdita de la literatura catalana dels anys vint, i més enllà també de la morbositat pietosa de prestar atenció a les provatures d'un joveníssim autor malaguanyat, pot tenir algun interès la lectura d'*El mirall inhumà*?

Depèn d'allò que el lector esperi trobar-hi. *El mirall inhumà* és un dietari escrit de portes endins. Les notes que el formen no pretenen donar testimoni d'uns fets externs –relat d'una època, retrat d'una gent–, sinó que serveixen a l'autor per explorar-se a ell mateix, per posar ordre al seu caràcter tempestuós i per purgar o aplacar els dimonis que el torben. Vull dir que la majoria dels textos són filosofades introspectives en què Granés, abúlic, indecís, tímid, amb un extremat sentit del ridícul, fa palès el disgust que sent per ser com és i la incomoditat amb què transita per la vida. En resum, s'assembla més a un dietari, com ara *L'ofici de viure*, de Pavese, que a qualsevol de Pla. Com a document sobre un temps passat, per tant, no té cap valor.

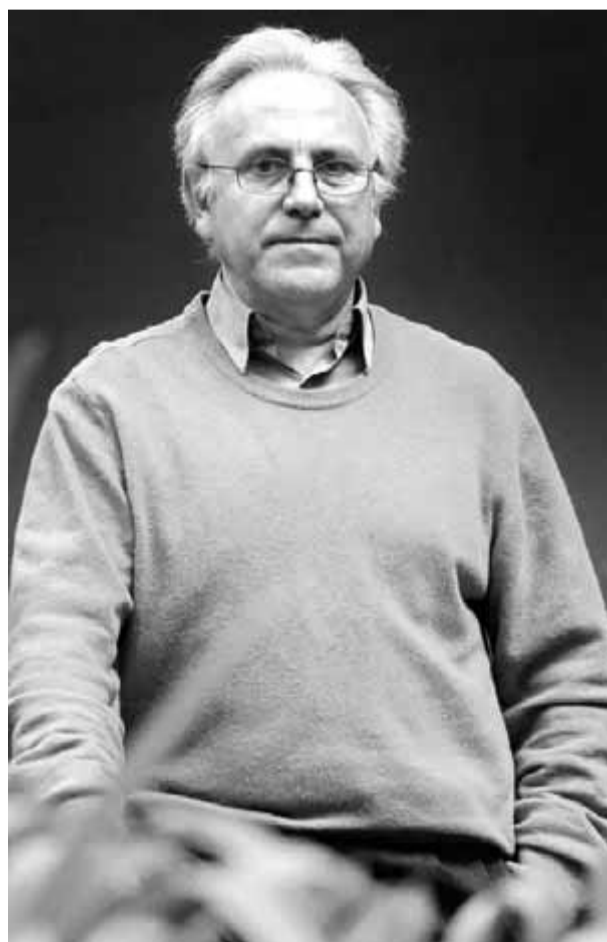
Ara bé, Granés era un noi amb moltes virtuts, literàriament ben dotat –la prosa és destra i, sovint, substancial–, d'una maduresa considerable, amo d'una intel·ligència penetrant. En aquest sentit, *El mirall inhumà* és una mostra molt interessant i autèntica dels vaivens anímics i intel·lectuals d'un jove culte i ambiciós, però també inestable i ferit, ple d'il·lusions però amargat per una salut delicada, massa sensible i massa poc cínic per entrar il·lès en l'edat adulta, un jove carregat de turments però amb unes ganes enormes, nietzscheanes, de ser feliç. No puc dir si Granés hauria arribat a ser un gran escriptor. Sé que hauria estat un bon home. *

El mirall inhumà
 Autor: **Joan Granés**
 Editorial: **Acontravent**
Barcelona, 2010
 Pàgines: **128**
 Preu: **19 euros**

Poetes en temps de revolta.
Barcelona 1936-1939
 Autor: **Ferran Aisa**
 Editorial: **Leonard Muntaner,**
Palma, 2010
 Pàgines: **269**
 Preu: **23 euros**

El poeta i historiador Ferran Aisa ens ofereix un nou assaig sobre determinats aspectes de la Guerra Civil Espanyola JORDI PLAY

el famós Grup Literari Oasi que va organitzar munt d'activitats poètiques i va publicar obres d'autors de Palmira Jaquetti, Ramon Bech i Agustí Bartra.

Infinitat de camins diferents

El llibre d'Aisa és un llibre en què l'apassionament i l'entusiasme de l'autor ajuden a crear un ambient que permet que als lectors, sense gaire esforç, puguin reviure els fets que narra la crònica. El nostre autor ha reavaluat tota una època i ha obert una infinitat de camins de recerca per a futurs investigadors. És per aquest motiu que hem de lamentar la poca cura de l'edició perquè falta un aparell de notes per identificar tots els documents i falta un bon índex onomàstic per poder resseguir transversalment els diferents protagonistes de la crònica. *